
Statut a jednací řád Komise pro etiku ve výzkumu

Článek 1

Úvodní ustanovení

- (1) Toto nařízení děkana je platné pro Fakultu tropického zemědělství (dále jen „FTZ“) České zemědělské univerzity v Praze (dále jen „ČZU“) a upravuje činnost Komise pro etiku ve výzkumu FTZ, ČZU.
- (2) Role a pozice v něm uvedené jsou myšleny jak v mužském, tak ženském rodě.

Článek 2

Obecné ustanovení

- (1) Komise pro etiku ve výzkumu FTZ, ČZU (dále jen „Komise“) je zřízena nařízením děkana č. 03/2025.
- (2) Komise je nezávislým poradním a kontrolním orgánem děkana FTZ, ČZU.
- (3) Účelem Komise je zajistit, aby výzkum prováděný pod záštitou FTZ, ČZU, splňoval národní a mezinárodní etické standardy výzkumné a tvůrčí práce, jako je Evropská charta pro výzkumné pracovníky, Evropský kodex chování pro vědeckou integritu, Nagojský protokol, a byl v souladu s platnými právními předpisy České republiky a Evropské unie, a vnitřními předpisy FTZ a ČZU.
- (4) Hlavním cílem Komise je zajištění etických aspektů výzkumu prováděného v rámci tvůrčí činnosti zaměstnanců a studentů FTZ, ČZU.

Článek 3

Oblast působnosti a pravomoci Komise

- (1) Komise projednává předložené žádosti a posuzuje etické aspekty dle čl. 2 odst. 3 tohoto nařízení zejména pro:
 - (a) výzkum zahrnující lidské subjekty pomocí průzkumů, rozhovorů a participativního výzkumu,
 - (b) výzkum na zvířatech a rostlinách,
 - (c) výzkum s environmentálními a sociálními dopady v citlivých nebo chráněných oblastech,
 - (d) výzkum využívající osobních a citlivých údajů, včetně údajů podle GDPR.
- (2) Etické aspekty výzkumu Komise posuzuje především z hlediska ochrany účastníků výzkumu, přičemž navrhovatelé výzkumu musí zajistit, aby výzkum nepředstavoval nepřiměřenou zátěž nebo riziko pro účastníky.

- (3) Etické aspekty výzkumu Komise posuzuje pouze u výzkumu před jeho zahájením. Žádosti o posouzení etických aspektů probíhajícího či ukončeného výzkumu není Komise povinna projednat.
- (4) Komise neposuzuje právní souvislosti a právní důsledky vyplývající z návrhů výzkumu, ani z jednání předkladatelů žádostí a dalších řešitelů a účastníků výzkumu. Komise nenese jakoukoliv odpovědnost za jednání a právní důsledky způsobené během realizace schváleného výzkumu.
- (5) Předseda Komise odpovídá za činnost Komise děkanovi. Předseda Komise předkládá děkanovi FTZ, ČZU jednou za rok zprávu, která shrnuje zejména počet přezkoumaných žádostí za kalendářní rok a výsledek rozhodnutí Komise; klíčové etické problémy, které se u žádostí vyskytly; doporučení pro aktualizaci a institucionální zlepšení v oblasti etiky výzkumu.

Článek 4

Složení komise

- (1) Členy Komise jsou akademičtí nebo vědecktí zaměstnanci a studenti FTZ, ČZU.
- (2) Jednotlivé členy Komise jmenuje děkan FTZ, ČZU na funkční období tří let. Člen Komise může být jmenován opakovaně. Děkan má právo člena komise kdykoliv odvolat, zejména z důvodu nečinnosti nebo porušení závazku zachovávat mlčenlivost dle čl. 5 odst. 9 tohoto nařízení.
- (3) Komise má šest členů. Předsedou Komise jmenuje děkan FTZ, ČZU obvykle proděkana pro vědu, výzkum a doktorské studium FTZ, ČZU. Další členové Komise jsou jmenováni vždy po jednom zaměstnanci z každé katedry FTZ, ČZU, a jeden člen je jmenován z řad studentů FTZ, ČZU. Členství v Komisi je nezastupitelné.
- (4) Administrativní podporu pro činnost Komise (dále jen „administrativní podpora“) zajišťuje pověřený pracovník Oddělení pro vědu, výzkum a doktorské studium FTZ, ČZU, který nemá při posuzování žádostí hlasovací právo. Tento pracovník zejména přijímá žádosti o posouzení výzkumu, přiděluje jim číslo jednací, připravuje zápis z jednání Komise, vyřizuje korespondenci mezi Komisí a předkladateli žádostí, a jiné.
- (5) Členství v Komisi před uplynutím funkčního období zaniká:
 - a. vzdáním se členství písemným prohlášením člena Komise do rukou děkana, nebo
 - b. odvoláním člena děkanem FTZ, ČZU dle odst. 2 tohoto článku nařízení,
 - c. zánikem pracovněprávního vztahu k FTZ, ČZU nebo ukončením studia na FZT, ČZU.
- (6) Dojde-li k zániku funkce člena Komise před uplynutím jeho funkčního období, je nový člen jmenován pouze na zbytek příslušného funkčního období původního člena Komise.

Článek 5

Jednání Komise

- (1) Řádná jednání Komise se konají vždy dvakrát ročně (obvykle na začátku semestru, informace o tomto pravidelném termínu jednání Komise a sběru žádostí k posouzení je oznámen 30 kalendářních dní předem). V odůvodněných případech může předseda Komise svolat mimořádné jednání Komise i mimo termíny dle předchozí věty. Předseda Komise je povinen svolat mimořádné jednání Komise vždy, požádá-li o to děkan FTZ, ČZU. Zasedání Komise může

- proběhnout i formou online nebo hybridně. Během jednání Komise zejména posuzuje předložené žádosti.
- (2) Jednání Komise svolává a řídí její předseda, případně předsedou pověřený člen Komise.
 - (3) Komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů Komise.
 - (4) Komise o posuzovaných žádostech a případných dalších projednávaných bodech na svých jednáních rozhoduje hlasováním, které může proběhnout i per rollam, a stanovisko s kladným vyjádřením k etickým aspektům návrhu výzkumu, tj. schválení výzkumu, příp. jiné rozhodnutí, je přijato, pokud pro jeho přijetí hlasuje alespoň nadpoloviční většina přítomných členů Komise. Předseda i každý člen Komise má jeden hlas. V případě rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy Komise.
 - (5) Průběh hlasování formou per rollam probíhá takto:
 - a. předseda Komise nejprve všem členům Komise zajistí prostřednictvím administrativní podpory rozeslání posuzované žádosti či jiné záležitosti včetně návrhu rozhodnutí, se kterým má být vysloven souhlas a současně stanoví lhůtu, ve které mají členové Komise provést hlasování a která nesmí být kratší než 5 pracovních dní, a adresu e-mailu, na kterou mají členové Komise hlasovat, popř. stanoví jiný postup pro hlasování mimo jednání;
 - b. jestliže kterýkoliv člen Komise oznámí ve stanovené lhůtě předsedovi Komise, že požaduje projednání rozhodnutí, které má být přijato per rollam, nelze takové rozhodnutí přijmout per rollam;
 - c. rozhodnutí je přijato, když se pro ně vyslovila nadpoloviční většina všech členů Komise;
 - d. po skončení lhůty pro hlasování zajistí předseda Komise prostřednictvím administrativní podpory rozeslání výsledku hlasování všem členům Komise. Administrativní podpora též eviduje veškeré doklady spojené s tímto hlasováním a na nejbližší následujícím jednání Komise poskytne členům Komise informaci o průběhu a výsledku hlasování per rollam, které se stane součástí zápisu z tohoto jednání Komise.
 - (6) Je-li kterýkoli člen Komise ve vztahu k projednávané žádosti o posouzení výzkumu ve střetu zájmů, tuto okolnost bezodkladně nahlásí předsedovi Komise. Pokud je ve střetu zájmů předseda Komise, sdělí tuto okolnost ostatním členům Komise, kteří pro projednání takové žádosti hlasováním zvolí ze svých řad člena Komise, který příslušné jednání povede. Člen Komise, který je k projednávané žádosti o posouzení výzkumu ve střetu zájmů, se jednání Komise a posuzování etických aspektů takové žádosti, stejně jako hlasování o rozhodnutí, neúčastní. Střetem zájmu se pro účely tohoto nařízení rozumí taková situace, kdy mohou osobní zájmy člena Komise ovlivnit řádný výkon jeho funkce jako člena Komise, zejména se jedná o případy, kdy člen Komise je žadatelem předkládající žádost o posouzení etických aspektů výzkumu, nebo žadatelem je jeho osoba blízká, nebo kdy člen Komise či jeho osoba blízká jsou aktivně zapojeni do výzkumu, jehož posouzení je předmětem žádosti, nebo kdy je člen Komise školitelem studenta či vedoucím kvalifikační práce studenta v případě studentského výzkumu.
 - (7) Jednání Komise jsou neveřejná. Právo účastnit se jednání má kromě členů Komise a administrativní podpory také děkan FTZ, ČZU. Části jednání Komise týkající se posuzování konkrétní žádosti je oprávněn se účastnit také předkladatel posuzované žádosti, který se ale neúčastní samotného hlasování o posuzované žádosti. Komise může z důvodu nutnosti zajištění odborného stanoviska k posuzované žádosti přizvat k jednání další osoby. Tyto další osoby se účastní pouze těch částí jednání, která určí předseda Komise.
 - (8) O průběhu a výsledcích jednání Komise se pořizuje zápis, jehož vyhotovení zajišťuje administrativní podpora. Nejpozději do týdne od konání jednání Komise předloží administrativní

podpora konečnou podobu zápisu všem členům Komise. Zápis se do 30 kalendářních dní od konání jednání zveřejní na webových stránkách FTZ.

- (9) Členové Komise, administrativní podpora, případně další osoby účastníci se jednání Komise dle odst. 7 tohoto článku jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech důvěrných nebo jinak citlivých otázkách projednávaných na jednání Komise, přičemž platí že všechna jednání a projednávané dokumenty jsou důvěrné. Předseda komise, nebo jiný člen Komise, který je pověřen řízením jednání Komise, je povinen vždy předem informovat další osoby účastníci se jednání Komise dle odst. 7 tohoto článku o jejich povinnosti zachovávat mlčenlivost o projednávaných skutečnostech, přičemž souhlas a závazek mlčenlivosti těchto osob se stane součástí zápisu z tohoto jednání Komise.

Článek 6

Postup přijímání žádostí o posouzení a vydání stanoviska Komise

- (1) O potřebě posouzení etických aspektů navrhovaného výzkumu Komise rozhoduje zaměstnanec FTZ, ČZU, odpovědný za daný výzkum. Tento zaměstnanec je poté předkladatelem žádosti o posouzení. Předkladatelem žádosti může být též externí výzkumný pracovník, jehož výzkum je realizován ve spolupráci s FTZ, ČZU. O nutnosti posouzení etických aspektů navrhovaného studentského výzkumu v rámci kvalifikačních prací Komise rozhoduje příslušný vedoucí kvalifikační práce. Studenti FTZ, ČZU jsou povinni žádat Komisi o posouzení etických aspektů výzkumu své kvalifikační práce pouze na základě písemného doporučení vedoucího práce. Etické aspekty studentského výzkumu, který nepředstavuje žádnou nebo jen minimální zátěž nebo u kterého nehrozí pro účastníky žádná nebo jen minimální riziko je oprávněn posoudit a takový výzkum schválit vedoucí kvalifikační práce.
- (2) Žádost o posouzení výzkumu Komise je žadatel povinen předložit prostřednictvím oficiálního formuláře prostřednictvím emailu ethics@ftz.czu.cz v dostatečném časovém předstihu před zahájením plánovaného výzkumu, minimálně 30 kalendářních dní předem. Pokud externí poskytovatel, k němuž se návrh projektu podává, vyžaduje etické posouzení na vlastním formuláři, žadatel použije tento a současně do formuláře používaného FTZ doplní všechny údaje, které formulář externího poskytovatele neobsahuje.
- (3) Každé žádosti k posouzení Komise bude přiřazeno číslo jednací a po projednání žádosti bude vydané rozhodnutí ve formě písemného stanoviska Komise, které může být následující:
- Komise vydá stanovisko s kladným vyjádřením k etickým aspektům návrhu výzkumu, tj. výzkum schválí.
 - Komise vydá stanovisko se záporným vyjádřením k etickým aspektům návrhu výzkumu, tj. výzkum zamítne.
 - Komise vydá stanovisko specifikující oblasti nebo témata, která vyžadují doplnění či přepracování, tj. žádost je odložena. Přepracovanou žádost musí předkladatel dodat k dalšímu projednání Komise nejpozději do 30 kalendářních dní od oznámení nutnosti žádost doplnit/přepracovat. Neučiní-li tak v této době, výzkum se zamítne.
- (4) Komise přezkoumá předložené žádosti v termínech svých pravidelných jednání, příp. mimořádného jednání, je-li svoláno, a vypracuje písemné stanovisko nejdéle do 60 kalendářních dní od projednání žádosti o posouzení. V případě, že si komise vyžádala přepracování/doplnění žádosti, lhůta 60 kalendářních dní se počítá ode dne podání přepracované žádosti.
- (5) Stanovisko Komise je vždy vydáno s podpisem předsedy, případně pověřeného člena Komise, který příslušné jednání vedl.

Článek 7
Závěrečná ustanovení

- (1) Nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu děkana FTZ.

V Praze dne 15. 12. 2025

doc. Ing. Hynek Roubík, Ph.D.
děkan FTZ